

Cuprins

CAPITOLUL I. CONSIDERENTE GENERALE PRIVIND PROCEDURA PENALĂ	5
1. Noțiunea de procedură penală	5
2. Definiția procesului penal	5
3. Fazele procesului penal	6
3.1. Urmărirea penală	6
3.2. Judecata	7
3.3. Punerea în executare a hotărârilor judecătorești penale – faza finală a procesului penal	7
4. Noțiunea, obiectul și izvoarele dreptului procesual penal	8
5. Noțiunea și clasificarea faptelor juridice procesual penale	9
6. Noțiunea și elementele raportului juridic procesual penal	10
7. Interpretarea normelor juridice procesual penale	11
CAPITOLUL II. PRINCIPIILE ȘI LIMITELE APLICĂRII LEGII PROCESUAL PENALE	13
A. Principiile fundamentale ale procesului penal român	13
1. Principiul legalității	13
2. Separarea funcțiilor judiciare	14
3. Prezumția de nevinovăție	15
4. Aflarea adevărului	15
5. <i>Ne bis in idem</i>	16
6. Oficialitatea procesului penal	17
7. Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal	18
8. Dreptul la libertate și siguranță	20
9. Dreptul la apărare	21
10. Respectarea demnității umane	22
11. Respectarea vieții private	24
12. Folosirea limbii materne și respectarea dreptului la interpretare și traducere	24
13. Egalitatea persoanelor în procesul penal	25
B. Limitele aplicării legii procesual penale	25
1. Aplicarea legii procesual penale în spațiu	25
2. Aplicarea legii procesual penale în timp	26
CAPITOLUL III. PARTICIPANȚII ÎN PROCESUL PENAL	28
A. Organele judiciare	28
1. Organele de urmărire penală	29
1.1. Organizarea și statutul organelor de cercetare penală	29
1.2. Organele de cercetare penală speciale	30
1.3. Ministerul Public	30

1.3.1. Principiile specifice Ministerului Public	30
1.3.2. Atribuțiile Ministerului Public.....	33
1.3.3. Organizarea Ministerului Public.....	33
1.3.4. Procurorul	34
2. Instanțele judecătorești.....	34
2.1. Judecătorul.....	35
2.2. Judecătorul de drepturi și libertăți.....	36
2.3. Judecătorul de cameră preliminară	36
2.4. Compunerea completelor de judecată.....	36
B. Subiecții procesuali principali și părțile în procesul penal	39
1. Subiecții procesuali principali.....	39
1.1. Suspectul.....	39
1.2. Persoana vătămată.....	40
2. Părțile în procesul penal	42
2.1. Inculpatul	42
2.2. Partea civilă.....	42
2.3. Partea responsabilă civilmente.....	43
C. Alți subiecți procesuali	45
1. Martorul, expertul, interpretul, martorul-asistent, agentul procedural, organele speciale de constatare și grefierul.....	45
2. Succesorii, reprezentanții și substituiții procesuali	46
3. Avocatul	47
3.1. Cazuri de asistență juridică obligatorie a persoanei vătămate, părți civile și părți responsabile civilmente.....	49
3.2. Drepturile avocatului	50
CAPITOLUL IV. ACȚIUNEA PENALĂ ȘI ACȚIUNEA CIVILĂ ÎN PROCESUL PENAL.....	52
Considerații generale cu privire la acțiunile din procesul penal.....	52
A. Acțiunea penală	52
1. Punerea în mișcare a acțiunii penale	53
2. Exercițarea acțiunii penale	54
2.1. Cazurile care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale.....	55
3. Stingerea acțiunii penale	62
3.1. Stingerea acțiunii penale în cursul urmăririi penale.....	62
3.2. Stingerea acțiunii penale în cursul judecății	63
4. Continuarea procesului penal.....	64
B. Acțiunea civilă	64
1. Noțiunea	64
2. Condițiile exercitării acțiunii civile în procesul penal.....	65
3. Obiectul acțiunii civile	65
3.1. Repararea prejudiciului material produs prin infracțiune în procesul penal	66

3.2. Repararea prejudiciului nepatrimonial produs prin infracțiune în procesul penal	67
3.3. Repararea prejudiciului prin acord (tranzacția, medierea, recunoașterea pretențiilor civile)	68
4. Subiecții acțiunii civile.....	68
5. Exercițarea acțiunii civile.....	69
5.1. Exercițarea acțiunii civile de către partea civilă - Dreptul de opțiune	70
5.2. Exercițarea acțiunii civile de către procuror	71
5.3. Exercițarea acțiunii civile la instanța civilă	71
6. Autoritatea de lucru judecat a penalului în civil respectiv a civilului în penal	72
7. Soluționarea acțiunii civile.....	73
7.1. Soluția de admitere a acțiunii civile în tot sau în parte	73
7.2. Soluția de respingere a acțiunii civile	73
7.3. Lăsarea nesoluționată a acțiunii civile	74
CAPITOLUL V. COMPETENȚA ORGANELOR JUDICIARE PENALE.....	75
1. Noțiunea și felurile competenței	75
1.1. Formele fundamentale ale competenței în procesul penal	75
1.2. Formele subsidiare ale competenței în procesul penal.....	76
2. Competența organelor de cercetare penală.....	77
2.1. Competența organelor de cercetare penală ale poliției judiciare	77
2.2. Competența organelor de cercetare penală speciale	77
3. Competența procurorului	77
4. Competența funcțională, după materie și după calitatea persoanei a instanțelor judecătorești	79
4.1. Competența instanțelor civile	79
4.1.1. Competența judecătoriilor	79
4.1.2. Competența tribunalelor	79
4.1.3. Competența tribunalelor specializate.....	80
4.1.4. Competența curții de apel.....	81
4.2. Competența instanțelor militare.....	82
4.2.1. Competența tribunalului militar.....	82
4.2.2. Competența curții militare de apel.....	82
4.3. Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție	83
5. Competența teritorială a organelor judiciare	84
5.1. Competența pentru infracțiunile săvârșite pe teritoriul României	84
5.2. Competența pentru infracțiunile săvârșite în afara teritoriului României.....	84
6. Alte dispoziții referitoare la competență	85
6.1. Verificarea competenței	85
6.2. Excepția de necompetență.....	85
6.3. Conflictul de competență	86
6.4. Prorogarea de competență.....	87
6.4.1. Cauzele de reunire	87
6.4.2. Disjungerea.....	89
6.4.3. Chestiunile prealabile	89

6.4.4. Competența în caz de schimbare a calității inculpatului, a încadrării juridice sau a calificării faptei	90
7. Remediile procesuale	90
7.1. Incompatibilitatea	90
7.1.1. Incompatibilitatea judecătorului	90
7.1.2. Incompatibilitatea procurorului	92
7.1.3. Incompatibilitatea organului de cercetare penală	92
7.1.4. Incompatibilitatea grefierului și magistratului-asistent	92
7.2. Abținerea.....	93
7.3. Recuzarea.....	93
7.4. Procedura de soluționare a abținerii sau recuzării	94
7.4.1. Procedura de soluționare a abținerii sau recuzării organelor de cercetare penală	94
7.4.2. Procedura de soluționare a abținerii sau recuzării procurorului	95
8. Strămutarea cauzelor penale.....	95
8.1. Procedura strămutării cauzelor penale	96
8.2. Soluționarea cererii de strămutare	97
8.3. Desemnarea altei instanțe pentru judecarea cauzei	98
8.4. Trimiterea cauzei la un alt parchet.....	98

CAPITOLUL VI. PROBELE, MIJLOACELE DE PROBĂ ȘI PROCEDEEELE

PROBATORII	100
A. Noțiuni, clasificare, obiectul probațiunii, administrarea și aprecierea probelor	100
1. Noțiuni	100
2. Clasificarea probelor	101
3. Obiectul probațiunii	102
3.1. Clasificarea faptelor și împrejurărilor de fapt care fac obiectul probațiunii	102
3.1.1. Fapte și împrejurări care trebuie dovedite	102
3.1.2. Fapte și împrejurări care nu trebuie dovedite	103
3.1.3. Fapte și împrejurări care pot fi dovedite	103
3.1.4. Fapte și împrejurări care nu pot fi dovedite	104
4. Administrarea probelor	104
4.1. Cerințele probelor	104
4.2. Sarcina probei	105
4.3. Principiile administrării probelor	105
4.4. Procedura administrării probelor	106
4.5. Aprecierea probelor	107
4.6. Excluderea probelor	108
B. Mijloacele de probă	109
1. Declarațiile suspectului sau ale inculpatului	109
1.1. Procedura audierii suspectului sau inculpatului	110
1.2. Valoarea probantă	112
2. Declarațiile persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente	112

3. Declarațiile martorilor	114
3.1. Persoane care nu pot fi audiate ca martor	115
3.2. Persoanele care au dreptul de a refuza să dea declarații în calitate de martor.....	115
3.3. Procedura audierii martorului	116
3.4. Cazuri speciale de audiere a martorului	118
3.4.1. Martorul minor în vârstă de până la 14 ani.....	118
3.4.2. Martorul amenințat și martorul vulnerabil.....	118
3.5. Valoarea probantă	121
4. Confruntarea.....	121
5. Identificarea persoanelor și obiectelor	122
5.1. Identificarea persoanelor.....	122
5.2. Identificarea obiectelor	122
5.3. Pluralitatea de identificări	123
6. Metode speciale de supraveghere sau cercetare	124
6.1. Considerații generale	124
6.2. Supravegherea tehnică	124
6.2.1. Noțiuni.....	124
6.2.2. Condiții cumulative cu îndeplinirea cărora se poate dispune supravegherea tehnică în cursul urmăririi penale	126
6.2.3. Procedura de emitere a mandatului de supraveghere tehnică	127
6.2.4. Autorizarea măsurilor de supraveghere tehnică de către procuror	129
6.2.5. Punerea în executare a supravegherii tehnice.....	130
6.2.6. Consemnarea, certificarea, arhivarea și conservarea supravegherii tehnice	131
6.2.7. Informarea persoanei supravegheate	133
6.2.8. Valoarea probantă a supravegherii tehnice.....	133
6.3. Redarea, predarea și percheziționarea trimerilor poștale	133
6.3.1. Noțiuni. Condiții.....	133
6.3.2. Procedura de emitere a mandatului de reținere, predare și percheziționare a trimerilor poștale; autorizarea și punerea în executare a mandatului de reținere, predare și percheziționare a trimerilor poștale.....	134
6.3.3. Obligația de informare a persoanei.....	135
6.4. Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor.....	135
6.4.1. Noțiune. Condiții	135
6.4.2. Autorizarea investigatorilor sub acoperire/colaboratorilor.....	136
6.4.3. Activitatea investigatorilor sub acoperire.....	137
6.4.4. Protecția investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor	137
6.4.5. Valorificare probatorie a activității investigatorilor sub acoperire și colaboratorilor	138
6.5. Participarea autorizată la anumite activități	138
6.5.1. Noțiune. Condiții	138
6.5.2. Autorizarea procedurii probatorii.....	139
6.5.3. Executarea procedurii probatorii special	139
6.5.4. Valoarea probatorie	140

6.6. Livrarea supravegheată	140
6.6.1. Noțiune. Condiții	140
6.6.2. Autorizarea livrării supravegheate.....	141
6.6.3. Executarea procedului probator al livrării supravegheate	141
6.7. Obținerea datelor generate sau prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât conținutul comunicațiilor, și reținute de către aceștia	141
6.7.1. Noțiune. Condiții	141
6.7.2. Autorizarea procedului probator	143
6.8. Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane.....	143
6.8.1. Noțiune. Condiții	143
6.8.2. Executarea procedului probator	144
7. Conservarea datelor informatice	144
7.1. Noțiune. Condiții	144
7.2. Autorizarea procedului probator	145
7.3. Executarea conservării	145
8. Procedee probatorii de descoperire și de ridicare a înscrisurilor și mijloacelor materiale de probă.....	146
8.1. Percheziția.....	148
8.1.1. Percheziția domiciliară	149
8.1.1.1. Condiții cumulative.....	149
8.1.1.2. Procedura.....	149
8.1.1.3. Efectuarea percheziției	150
8.1.1.4. Identificarea și păstrarea obiectelor.....	152
8.1.1.5. Procesul-verbal de percheziție	153
8.1.1.6. Măsurile privind obiectele ori înscrisurile ridicate.....	153
8.1.1.7. Dispoziții speciale privind perchezițiile efectuate la o autoritate publică, instituție publică sau la alte persoane juridice de drept public	154
8.1.2. Percheziția corporală	154
8.1.3. Percheziția unui vehicul	155
8.1.4. Percheziția informatică.....	156
9. Ridicarea de obiecte și înscrisuri.....	158
10. Cercetarea la fața locului.....	159
11. Reconstituirea.....	159
12. Fotografierea și amprentarea suspectului, inculpatului sau ale altor persoane.....	160
C. Constatarea, expertiza și alte procedee probatorii medico-legale.....	161
1. Constatarea.....	161
2. Expertiza	162
2.1. Expertul.....	163
2.1.1. Incompatibilitatea expertului	164
2.1.2. Drepturile și obligațiile expertului.....	165
2.1.3. Înlocuirea expertului.....	165

3. Procedura efectuării expertizei.....	166
3.1. Numirea expertului	166
3.2. Procedura efectuării expertizei	166
3.3. Raportul de expertiză	167
3.4. Audierea expertului după depunerea raportului de expertiză	168
3.5. Suplimentul de expertiză și efectuarea unei noi expertize	169
3.6. Valoarea probatorie a raportului de expertiză	169
3.7. Lămuririle cerute institutului de emisiune	169
3.8. Prezentarea scriptelor de comparație	170
3.9. Expertiza medico-legală psihiatrică	170
3.10. Expertiza toxicologică	173
3.11. Expertiza genetică judiciară.....	174
4. Alte procedee probatorii medico-legale și medicale	175
4.1. Autopsia medico-legală	175
4.2. Autopsia medico-legală a fătului sau a nou-născutului	176
4.3. Exhumarea	177
4.4. Examinarea medico-legală a persoanei.....	177
4.5. Examinarea fizică	178
5. Procedee speciale de administrare a probelor	179
5.1. Comisia rogatorie.....	179
5.2. Delegarea	180
 CAPITOLUL VII. MĂSURILE PROCESUALE	181
A. Măsurile preventive	182
1. Reținerea	183
1.1. Faza procesuală în care se poate dispune.....	183
1.2. Condiții	183
1.3. Aspecte procedurale.....	184
1.4. Calea de atac	186
2. Controlul judiciar	187
2.1. Faza procesuală în care poate fi dispusă măsura.....	187
2.2. Condiții	187
2.3. Conținutul controlului judiciar.....	187
2.4. Aspecte procedurale.....	188
2.5. Calea de atac	190
3. Controlul judiciar pe cauțiune.....	190
3.1. Faza procesuală în care poate fi dispusă măsura.....	191
3.2. Condiții	191
3.3. Aspecte procedurale și conținutul măsurii	192
3.4. Cauțiunea	192
3.5. Calea de atac	193
4. Arestul la domiciliu.....	193
4.1. Faza procesuală în care se poate lua măsura și organul judiciar competent.....	193
4.2. Condiții	193
4.3. Durata arestului la domiciliu.....	194

4.4. Conținutul măsurii preventive a arestului la domiciliu	195
4.5. Aspecte procedurale	195
4.5.1. Luarea măsurii arestului la domiciliu în faza de urmărire penală	195
4.5.2. Luarea măsurii arestului la domiciliu în faza de cameră preliminară	196
4.5.3. Luarea măsurii arestului la domiciliu în faza de judecată	196
4.5.4. Aspecte procedurale subsecvente dispunerii măsurii arestului la domiciliu	197
4.6. Calea de atac	198
5. Arestarea preventivă	198
5.1. Faza procesuală în care se poate lua măsura și organul judiciar competent	198
5.2. Condiții	198
5.3. Aspecte procedurale	199
5.3.1. Luarea măsurii arestării preventive în faza de urmărire penală	199
5.3.1.1. Soluțiile pe care le poate dispune judecătorul de drepturi și libertăți	200
5.3.1.2. Aspecte procesuale subsecvente admiterii propunerii de arestare	201
5.3.2. Durata arestării preventive a inculpatului în faza de urmărire penală	203
5.3.3. Prelungirea măsurii arestării preventive în faza de urmărire penală	203
5.3.4. Luarea măsurii arestării preventive în faza de cameră preliminară și în faza de judecată	205
6. Dispoziții speciale privind măsurile preventive aplicate minorilor	206
7. Dispoziții comune privind măsurile preventive	207
7.1. Încetarea de drept a măsurilor preventive	207
7.2. Revocarea și înlocuirea măsurilor preventive	208
7.3. Căile de atac împotriva actelor prin care se dispune asupra măsurilor preventive	210
7.3.1. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în cursul urmăririi penale	210
7.3.2. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în procedura camerei preliminare	211
7.3.3. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în cursul judecății	212
7.4. Verificarea măsurilor preventive	212
7.4.1. Verificarea măsurilor preventive în procedura de cameră preliminară	213
7.4.2. Verificarea măsurilor preventive în cursul judecății	213
7.4.3. Măsurile preventive aplicabile persoanei juridice (art. 493 C. pr. pen.)	213
B. Măsurile de siguranță cu caracter medical	215
1. Obligarea provizorie la tratament medical	215
2. Internarea medicală provizorie	216

C. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii	217
1. Aspecte generale	217
2. Condițiile înființării măsurilor asigurătorii	218
3. Obiectul măsurilor asigurătorii	219
4. Organele judiciare competente să dispună luarea măsurilor asigurătorii	221
5. Sechestrul penal propriu-zis	221
5.1. Noțiune	221
5.2. Procedura înființării sechestrului penal propriu-zis	222
5.3. Valorificarea bunurilor mobile sechestrate în cursul urmăririi penale	224
6. Inscricția ipotecară	225
6.1. Noțiune	225
6.2. Procedura înființării inscripției ipotecare	225
7. Poprirea	226
7.1. Noțiune	226
7.2. Procedura înființării popririi	226
8. Contestarea măsurilor asigurătorii	227
9. Restituirea lucrurilor	228
10. Restabilirea situației anterioare	229
 CAPITOLUL VIII. ACTE PROCESUALE ȘI PROCEDURALE COMUNE	230
A. Actele procesuale și actele procedurale	230
Noțiune. Considerații	230
1. Acte de procedură comune	231
1.1. Cererea	231
1.2. Citarea	231
1.2.1. Locul de citare	233
1.2.2. Înmânarea citației	234
1.2.3. Incidente privind citarea	237
1.3. Mandatul de aducere	238
1.4. Accesul la bazele electronice de date	240
2. Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite	240
2.1. Modificarea actelor procedurale	240
2.2. Îndreptarea erorilor materiale	240
2.3. Înlăturarea omisiunilor vădite	241
 B. Termenele	241
1. Categoriile de termene	241
2. Actele considerate ca fiind făcute în termen	243
3. Luare în cunoștință a termenului de judecată	243
 C. Sancțiunile aferente neîndeplinirii sau îndeplinirii defectuoase a actelor de procedură	244
1. Inexistența	244
2. Inadmisibilitatea	244

3. Decăderea.....	245
4. Excluderea probelor	245
5. Nulitățile.....	245
5.1. Noțiune.....	245
5.2. Clasificarea	246
5.3. Nulitățile absolute	246
5.4. Nulitățile relative	248
5.5. Efectele nulităților.....	248
6. Amenda judiciară	249
6.1. Procedura privitoare la amenda judiciară	250
D. Cheltuielile judiciare.....	251
1. Sumele cuvenite martorului, expertului, interpretului.....	251
2. Cheltuielile judiciare avansate de stat (cheltuielile de procedură)	252
3. Cheltuielile judiciare avansate de persoana vătămată sau de partea civilă (cheltuielile de judecată)	253
4. Cheltuielile judiciare avansate de inculpat sau de partea responsabilă civilmente.....	254
Bibliografie.....	255